

การยกเว้นภาษีเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก

จากที่ได้ทราบมาแล้วว่าน้ำผลไม้และน้ำพืชผักพร้อมดื่ม เป็นสินค้าประเภทหนึ่งที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเป็นวัตถุดิบในการผลิต ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรภายในประเทศมีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเพิ่มขึ้น อันจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ รัฐจึงได้นำมาตรการทางภาษีสรรพสามิตมาใช้ เพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหันมาใช้ผลไม้และน้ำพืชผักในประเทศผลิตเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักมากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2529 กระทรวงการคลังได้ออกประกาศ เรื่อง การลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 16 มกราคม 2529 ซึ่งมีใจความว่า เครื่องดื่มเหล่านี้จะต้องผลิตจากผลไม้ พืช หรือผัก ไม่น้อยกว่าเกณฑ์อัตราส่วนที่กำหนดไว้ตามบัญชีท้ายประกาศ ซึ่งบัญชีท้ายประกาศที่จัดทำขึ้นในครั้งแรกนี้ กำหนดประเภท และเกณฑ์อัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่จะได้รับการลดอัตราภาษีไว้เพียงแค่ 20 รายการ เท่านั้น ได้แก่ น้ำส้ม น้ำสับปะรด น้ำองุ่น น้ำลิ้นจี่ น้ำลำไย น้ำมะม่วง น้ำกล้วย น้ำอ้อย น้ำมะพร้าว น้ำมะเขือเทศ น้ำถั่วเหลือง น้ำมะนาว น้ำสตอเบอรี่ น้ำมะขาม น้ำกระเจียบ น้ำระกำ น้ำพุทรา น้ำฝรั่ง น้ำกาแฟ และน้ำชา

ต่อมากระทรวงการคลังได้ออกประกาศ เรื่อง การลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 8) ลงวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2530 ซึ่งได้เพิ่มประเภทและกำหนดเกณฑ์อัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่จะได้รับการลดอัตราภาษีอีก 15 รายการ ได้แก่ น้ำเงาะก้วย น้ำเก๊กฮวย น้ำเม็ดแมงลัก น้ำบ๊วย น้ำท้อ น้ำใบบัวบก น้ำใบเตย น้ำมะตูม น้ำเสาวรส น้ำมะยม น้ำลูกหว้า น้ำตาลสด น้ำแตงโม น้ำละมุด และน้ำมะละกอ ดังนั้น รวมแล้วตามประกาศฉบับที่มีเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่สามารถขอลดอัตราภาษีได้ ทั้งหมด 35 รายการ

ในปีพ.ศ. 2534 เพื่อเป็นการเพิ่มแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมใช้ ผลไม้และน้ำพืชผักในประเทศเป็นวัตถุดิบในการผลิตเครื่องดื่มมากขึ้น กระทรวงการคลัง จึงมีนโยบายยกเว้นภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก และได้ออกประกาศเรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2534 โดยบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักท้ายประกาศฉบับนี้มี 2 บัญชี คือ บัญชีสำหรับกรณีการให้ลดอัตราภาษีสรรพสามิต และบัญชีสำหรับกรณีการให้ยกเว้นภาษีสรรพสามิต

ทั้งนี้บัญชีสำหรับกรณีการให้ยกเว้นภาษีสรรพสามิต จะกำหนดเกณฑ์อัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักไว้สูงกว่า บัญชีสำหรับกรณีการให้ลดอัตราภาษีสรรพสามิต ดังนั้น ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ประสงค์จะได้รับยกเว้นภาษีสรรพสามิต จึงต้องผลิตเครื่องดื่มให้มีส่วนผสมของน้ำผลไม้และน้ำพืชผักมากกว่ากรณีขอลดอัตราภาษีสรรพสามิต ซึ่งการให้ยกเว้นภาษีสรรพสามิตดังกล่าวก่อให้เกิดผลดี คือ

- (1) จูงใจและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนำผลิตผลทางการเกษตรในประเทศมาใช้ในการผลิตเครื่องดื่มให้มากขึ้น อันจะส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกมีช่องทางในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นและมีรายได้เพิ่มขึ้น
- (2) คัดกรองประชาชนผู้บริโภคให้ได้บริโภคเครื่องดื่มที่มีคุณภาพ อันเป็นผลมาจากการกำหนดเงื่อนไขบังคับเอาไว้ว่าเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
- (3) ลดต้นทุนทางด้านภาษีสรรพสามิต ทำให้ผู้ประกอบการสามารถจำหน่ายเครื่องดื่มที่

ผลิตขึ้นในราคาถูกลง ส่งผลให้ประชาชนหันมาบริโภคเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพีชผัก ซึ่งเป็นเครื่องดื่มที่มีประโยชน์มากขึ้น เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพีชผักในประเทศให้มีการเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น

ต่อมาเมื่อประเทศไทยสมัครเข้าเป็นภาคีสมาชิกของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade หรือ GATT) ซึ่งในการลงนามในกรมสารสุดท้าย (Final act) รับรองความตกลงแกตต์รอบอุรุกวัยระหว่างวันที่ 12 - 15 เมษายน 2537 ที่เมืองมาราเกช ประเทศโมร็อกโก จะต้องมีการกลับไปทบทวนกฎหมายและระเบียบปฏิบัติต่างๆ ในประเทศ เพื่อไม่ให้มีส่วนใดที่ขัดแย้งกับความตกลงทั้งหมดที่ได้ลงนามรับรอง และดำเนินการให้มีผลผูกพันทางกฎหมายในประเทศนั้น

ซึ่งในการนี้มีที่เกี่ยวกับกรมสรรพสามิตในเรื่องของการให้ยกเว้นภาษีเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพีชผัก เนื่องจากมีการจำกัดว่า เครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพีชผักที่จะได้รับยกเว้นภาษีสรรพสามิต จะต้องผลิตจากผลไม้และพีชผักเฉพาะที่เพาะปลูกได้ภายในประเทศ ซึ่งเป็นการขัดกับมาตรา 3 ของความตกลงแกตต์ 1947 หรือความตกลงแกตต์ดั้งเดิมในเรื่องของ National Treatment ที่กำหนดว่าประเทศภาคีจะต้องปฏิบัติต่อสินค้าที่นำเข้าจากประเทศภาคีด้วยกัน และสินค้าที่ผลิตในประเทศ สำหรับสินค้าประเภทเดียวกันอย่างเท่าเทียมกัน

ด้วยเหตุนี้กรมสรรพสามิตจึงต้องแก้ไขประกาศกระทรวงการคลังฉบับที่ 27 และฉบับที่ 29 รวมทั้งประกาศกรมสรรพสามิต ในเรื่องเกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพีชผักให้สอดคล้องกับความตกลงแกตต์ดังกล่าว และอาศัยอำนาจตามความตกลงในประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 33) ลงวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 กรมสรรพสามิตจึงได้ออกประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง กำหนดส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพีชผักที่ผู้ประกอบการหรือผู้นำเข้ามีสิทธิได้รับการยกเว้นภาษีสรรพสามิต ลงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2538

ซึ่งประกาศฉบับนี้นอกจากจะมีการปรับปรุงโดยให้สิทธิยกเว้นภาษีสำหรับเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพีชผักที่นำเข้าจากต่างประเทศได้ โดยจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศฯ แล้ว ยังเพิ่มประเภทรายการเครื่องดื่มที่จะได้รับการยกเว้นภาษีสรรพสามิต ในบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพีชผักท้ายประกาศฯ เป็น 91 รายการ อีกด้วย และหลังจากนี้ ก็ได้มีการปรับปรุงแก้ไขประกาศ กรมสรรพสามิตที่ว่าด้วยการยกเว้นภาษีเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพีชผักอีกหลายครั้ง สำหรับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพีชผัก ลงวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2551

ที่มา : เอกสารประกอบการประเมินคุณสมบัติและผลงานของ นางสาวมัทนา พลกษะรัตนานท์ ในตำแหน่ง นักวิทยาศาสตร์ 9 ขงกลุ่มงานวิเคราะห์สินค้าและของกลาง กรมสรรพสามิต พ.ศ. 2547